

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/70/2021
Identifikačné číslo spisu:	7116011745
Dátum vydania rozhodnutia:	10.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7116011745.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvinenej JUDr. O. C. pre zločin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. a) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 10. augusta 2022 v Bratislave, o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 14. decembra 2020, sp. zn. 7To/118/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice I (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 21. augusta 2018, sp. zn. 10T/63/2016 obvinenú JUDr. O. C. (ďalej tiež „obvinená“) podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I pre skutok, ktorý mala spáchať tak, že ako dlžníčka neschopná plniť svoje záväzky voči veriteľovi - spol. G., s.r.o. T. so sídlom I. P. č. XX, IČO: XXXXXXXX na základe zmluvy o postúpení pohľadávky spisanej na presne nezistenom mieste v Košiciach dňa 5. apríla 2012, kde pohľadávku tvorí suma 912 832,76 Eur, ktorú bola povinná zaplatiť na základe rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 5C/698/2002-355 z 28. marca 2011 s právoplatnosťou 5. apríla 2012 a vykonateľnosťou 6. júna 2012, po tom ako odpredala na základe kúpnej zmluvy zo dňa 17. apríla 2012 uzavretej v Košiciach a jej dodatkov kupujúcemu D. R., s.r.o., IČO: XXXXXXXX so sídlom A. X, T. svoj nehnuteľný majetok za kúpnu cenu 1 800 000,- Eur, schopnú pokryť plnenie svojho záväzku v čase od 28. mája 2012 do 4. júna 2012 postupne deviatimi hotovostnými výbermi v nezistenej pobočke V., a.s. zo svojho bankového účtu odstránila finančné prostriedky v celkovej výške 630 000,- Eur, ktoré dovtedy nadobudla z odpredaja predmetného nehnuteľného majetku ako časť kúpnej ceny, čím zmarila uspokojenie svojho veriteľa spol. G., s.r.o. T. a spôsobila škodu vo výške 630 000,- Eur, pretože skutok v ktorom prokurátor vidí zločin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. a) Trestného zákona, nie je trestným činom.

Okresný súd podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku poškodeného T. s.r.o, A. XX, V., IČO: XX XXX XXX odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podali poškodený Ing. B. G. (ďalej tiež „poškodený“) a prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I (ďalej tiež „prokurátor“) odvolania, ktoré Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) zamietol, a to odvolanie poškodeného uznesením z 18. marca 2020, sp. zn. 7To/118/2019 podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku a odvolanie prokurátora uznesením zo 14. decembra 2020, sp. zn. 7To/118/2019 podľa § 319 Trestného poriadku.

Proti naposledy označenému rozhodnutiu (zo 14. decembra 2020) podala, na podnet poškodeného a generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej tiež „ministerka spravodlivosti“ alebo „dovolateľka“) dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku dospejúc k záveru, že napadnutým rozhodnutím, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, bol porušený zákon v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku, § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného poriadku, § 322 ods. 1 Trestného poriadku, § 285 písm. b) Trestného poriadku, § 319 Trestného poriadku a § 239 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. a) Trestného zákona, v prospech obvinenej.

V písomných dôvodoch podaného dovolania ministerka spravodlivosti vyjadrila názor, že záver krajského súdu o nenaplnení subjektívnej stránky trestného činu zo strany obvinenej je mylný, pretože dôkazy prezentované a vykonané v trestnom konaní spoľahlivo, podľa jej názoru, preukazujú, že obvinená realizovala činnosti a uskutočnila právne úkony, ktorými došlo k reálnemu znemožneniu uspokojenia jej veriteľa, pričom týmto svojím konaním sa reálne zbavila akéhokoľvek majetku, prostredníctvom ktorého mohlo dôjsť k uspokojeniu veriteľa s tým, že konala v priamom úmysle zmať plnenie, na ktoré bola zaviazaná rozhodnutím súdu. Dovolateľka konštatovala, že 20. marca 2012 došlo k vysporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej tiež „BSM“), a to obvinenej a C. C. týkajúce sa nehnuteľnosti zapísanej Katastrálnym úradom Okresného úradu Košice I na LV č. XXXX tak, že dotknutá nehnuteľnosť bola prikázaná do výlučného vlastníctva obvinenej, ktorá bola zároveň zaviazaná zaplatiť C. C. peňažnú náhradu za jeho zaniknutý podiel v sume 912 832,76 eur v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku, t. j. od 5. apríla 2012.

Poukázala na výpoveď svedka C. C., ktorý mal mať, podľa svojho vyjadrenia, dôvodnú obavu, že jeho pohľadávka nebude splnená, pričom toto jeho tvrdenie bolo preukázané návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj jeho rozšírením, v ktorom spomínaný svedok tvrdil, že obvinená sa úmyselne zbavuje majetku s tým, že uvedený návrh bol zamietnutý len z dôvodu neuplynutia lehoty obvinenej na plnenie záväzku. Ministerka spravodlivosti zdôraznila, že obvinená kúpnu zmluvou zo 17. apríla 2012 predala spornú nehnuteľnosť kupujúcemu, a to spoločnosti D. R., s. r. o., zastúpenej P. M., za kúpnu cenu 1 800 000,- eur s tým, že podľa bodu 4.2. dotknutej kúpnej zmluvy mala byť kúpna cena zaplatená na bankový účet predávajúceho, a to suma 913 000,- eur do 30. mája 2012 a suma 887 000,- eur do 31. decembra 2012 a podľa čl. 4.3. mal predávajúci právo na odstúpenie od zmluvy v prípade neuhradenia kúpnej ceny. Uviedla, že zmluvou o postúpení pohľadávky z 5. apríla 2012 postúpil C. C. svoju pohľadávku voči obvinenej v sume 912 832,76 eur postupníkovi - spoločnosti G., spol. s. r. o., pričom následne žiadosťou z 22. júna 2012 obvinená žiadala o oznámenie čísla účtu C. C., na ktoré mu má vyplatiť finančnú náhradu za jeho podiel, 25. júna 2012 C. C. zaslal spoločnosti G. oznámenie o tom, že mu bola zaslaná výzva na uvedenie čísla účtu, respektíve spôsobu výplaty sumy z podielu od obvinenej s tým, že toto oznámenie bolo na vedomie zaslané aj obvinenej a 27. júna 2012 bola obvinená vyzvaná spoločnosťou G. na zaplatenie peňažnej pohľadávky. Následne však kúpnu zmluvou z 2. júla 2012 došlo k predaju spornej nehnuteľnosti a jej prevodu zo spoločnosti D. R., s.r.o. na spoločnosť B., s. r. o., pričom kúpna cena bola dohodnutá na 5.550.000,- Eur, pričom za predávajúceho, ako aj kupujúceho predmetnú zmluvu podpísal P. M., ktorý bol zároveň konateľom v oboch spoločnostiach. Uvedená časť dôkazov podľa názoru dovolateľky zreteľne poukazuje na to, že primárne bol na vyplatenie pohľadávky vo výške 900 000,- eur oprávnený bývalý manžel obvinenej, svedok C. C., ktorý sa predmetnej pohľadávky „zbavil“ tak, že ju postúpil spoločnosti G. z dôvodu, že mal strach, či bude jeho pohľadávka vyplatená, keďže sa obvinená zbavovala majetku, zároveň však svedok C. C. uvádzal, že mal strach o svoj život. Podľa názoru ministerky spravodlivosti skutočnosť, že o tomto postúpení bola

obvinená upovedomená, bola preukázaná nielen oznámením z 25. júna 2012, kedy C. C. spoločnosť G. oboznámil so žiadosťou obvinenej o uvedenie čísla účtu, ale aj výzvou poškodenej spoločnosti z 27. júna 2012. Bolo preto, podľa názoru dovolateľky nesporné, že obvinená bola o postúpení pohľadávky upovedomená, preto vedela, že túto svoju povinnosť musí splniť spoločnosť G.. Zabezpečenie predaja spornej nehnuteľnosti obvinenou nepokladala dovolateľka za správny, smerujúci k získaniu finančných prostriedkov na uspokojenie veriteľa, keďže štandardný postup pri predaji takto lukratívnej nehnuteľnosti s kúpnu cenou vo výške 1 800 000,- eur, za súčasnej potreby zabezpečenia súdom prikázanej pohľadávky, zahŕňa, podľa názoru dovolateľky, aj nastavenie právnych záruk v zmluve o prevode nehnuteľnosti, v dôsledku ktorých vlastníctvo k nehnuteľnosti prechádza na nového majiteľa až po zložení celej kúpnej ceny a to buď formou notárskej úschovy, prípadne ako vinkulovaný vklad v banke. Zo skutočností, že tento postup nebol zo strany obvinenej pri predaji nehnuteľnosti dodržaný, ministerka spravodlivosti vyvodila záver, že obvinená nemala záujem sporný obchod dostatočným spôsobom zabezpečiť a dosiahnuť cieľ sledovaný kúpnu zmluvou o prevode nehnuteľnosti, pričom tomuto záveru nasvedčuje aj fakt, že P. M., kupujúci danej nehnuteľnosti, bol blízkou osobou obvinenej a otec ich spoločného dieťaťa. Vzhľadom na to, že obvinená pôsobila ako exekútorka a konkurzná správkyňa, teda osoba znála práva, vedela, podľa názoru dovolateľky, že pri uzatvorení zmluvy o prevode nehnuteľného majetku môže nastať situácia, že povinný zo zmluvy neuhradí svoj záväzok, teda s týmto záverom bola uzrozumená, pričom v prejednávanej veci napokon uvedená situácia nastala, t. j. kúpna cena nebola v zmysle čl. 4.2 kúpnej zmluvy splatená v dohodnutom termíne, čo potvrdil vo svojej výpovedi aj sám konateľ spoločnosti D. R., s.r.o. P. M., ktorý sa obhajoval zlou ekonomickou situáciou jeho firmy. Napriek tomu obvinená nezrealizovala právne kroky k vymoženiu svojich práv a teda k dosiahnutiu splatenia celej časti kúpnej ceny v dohodnutom termíne, respektíve k odstúpeniu od zmluvy a vyhľadaniu iného kupujúceho, zostala nečinná, pričom splatnosť jej pohľadávky voči spoločnosti G., mala nastať až 6. júna 2012, a teda mohlo dôjsť z jej strany k úkonom, ktoré by konvalidovali nedobytnosť pohľadávky. V dôvodoch podaného dovolania ministerka spravodlivosti ďalej poukázala na obsah výpisu z účtu obvinenej č. XXXXXXXXXX/XXXX vedenom v V., z ktorého plynie, že na tento účet boli v období od 28. mája do 4. júna 2012 spoločnosťou D. R., s.r.o. robené vklady v tam uvedenej výške a táto suma bola obvinenou v podstate okamžite po pripísaní vkladov na účet vybraná, pričom jej použitie nebolo zo strany obvinenej nijako deklarované, avšak k prevodu týchto peňazí na spoločnosť G. zjavne nedošlo. Naviac, zo spôsobu výberu a vkladu daných finančných prostriedkov je možné, podľa názoru dovolateľky, dôvodne predpokladať, že v tomto prípade išlo len o fiktívne vyplatenie časti kúpnej ceny vo výške 630 000,- eur. V nadväznosti na to ministerka spravodlivosti poukázala na konkrétne údaje plynúce zo spomínaného výpisu z účtu obvinenej, ktoré podľa jej názoru preukazujú, že išlo o tie isté financie, ktoré boli opakovane vyberané a vkladané na účet, a to aj v rámci jedného dňa, čo považovala za nelogické. Skutočnosť, že obvinená nikdy nemala záujem na riadnom plnení voči veriteľovi, vyplýva podľa názoru dovolateľky aj z toho, že vykonávala činnosť súdneho exekútora, a preto vedela, aké má práva a povinnosti tak súdny exekútor, ako aj osoby povinné pri výkone exekúcie, napriek tomu súdnemu exekútorovi JUDr. Štefanovi Barilikovi po začatí exekúcie voči jej osobe neoznámila skutočnosť, že má splatnú pohľadávku voči právnickej osobe D. R., s.r.o., hoci bola o začatí exekúcie riadne informovaná, keďže 17. septembra 2012 prevzala upovedomenie o začatí exekúcie. Pokiaľ krajský súd svoje rozhodnutie zdôvodnil aj tým, že obvinená žiadala o ukončenie exekučného konania, a to dohodou o znížení pohľadávky a vyplatením nižšej sumy, respektíve o možnosti splácania dlžnej sumy, tento postup s ohľadom na ďalšie preukázané okolnosti považovala dovolateľka za účelové kroky obvinenej v snahe zakryť svoje protiprávne konanie, keďže nie je zrejmé z akého majetku by danú dlžnú sumu uhradila, a to nielen v zníženej sume 750 000,- eur, ale ani v splátkach, nakoľko nedisponovala žiadnym majetkom, čo dokazujú správy o stave exekučného konania, ale aj výpovede príslušného súdneho exekútora JUDr. Štefana Barilika. Argument obvinenej pre zníženie dlžnej sumy z dôvodu údajného zníženia ceny predmetnej nehnuteľnosti považovala dovolateľka za bezpredmetné, keďže v danom čase už bola nehnuteľnosť prevedená sa spoločnosť D. R., s.r.o., naviac druh obvinenej P. M., konateľ dotknutej spoločnosti, spornú nehnuteľnosť previedol na svoju ďalšiu spoločnosť B., s. r. o. za dvojnásobnú sumu. Tvrdenia obvinenej o jej nesplatení pohľadávky voči spoločnosti D. R., s.r.o., považovala dovolateľka taktiež za irelevantné, keďže uvedenú pohľadávku nielenže neoznámila príslušnému exekútorovi, ale ani ona sama nepodnikala žiadne kroky k jej splneniu, respektíve nepristúpila ani k odstúpeniu od kúpnej zmluvy hoci pre takýto postup boli splnené všetky

podmienky. Poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 124/2012 a ustanovenie § 239 Trestného zákona, analyzovala skutkovú podstatu trestného činu poškodzovania veriteľa. Podľa názoru dovolateľky obvinená postupnými krokmi docielila zníženie hodnoty svojho majetku, a to napriek tomu, že jej súdnym rozhodnutím bola do vlastníctva prikázaná nehnuteľnosť v trhovej hodnote najmenej 1 800 000,- eur, a to až do takej miery, že sa v podstate podľa vykonaného šetrenia súdneho exekútora stala nemajetnou a nebolo možné uspokojiť pohľadávku jej veriteľa, a to ani v nepomernej časti, k prevodu vlastníctva k spornej nehnuteľnosti došlo len fiktívnym predajom, o čom svedčia viaceré dôkazy, ktoré boli v konaní prezentované a vyššie uvedené, a to či už išlo o formu samotnej kúpnej zmluvy, o osobu kupujúceho, ktorý je druhom obvinenej, o formu a spôsob úhrady časti kúpnej sumy, ako aj o následnú nečinnosť obvinenej, ktorá bola navyše osobou znalou nielen svojich zákonných možností a právnych postupov, ale aj samotného zákonného postupu v rámci exekučného konania. Subjektívna stránka stíhaného trestného činu spočívajúca v úmysle bola, podľa názoru ministerky spravodlivosti, naplnená v podstate od počiatku konania obvinenej, ktorá koordinovanými a úmyselnými krokmi, aj za pomoci jej druha, docielila stav, kedy z jej majetku už nebolo možné veriteľa uspokojiť. V nadväznosti na to dovolateľka konštatovala, že konateľ spoločnosti D. R., s.r.o. P. M., druh obvinenej, v krátkom čase po prevode spornú nehnuteľnosť, ktorej nesplatená kúpna cena bola dohodnutá na sumu 1 800 000,- eur, ďalšou kúpnu zmluvou odpredal spoločnosti B., s.r.o., v ktorej bol tiež on sám konateľom, avšak v tomto prípade už za sumu prevyšujúcu 5 500 000,- eur, pričom následne došlo k zániku spoločnosti D. R., s.r.o. a jej výmazu. S poukazom na uvedené dovolateľka tvrdila, že vyššie popísané jednanie javí známky ďalšieho pokračovania v nezákonnom konaní, v dôsledku ktorého, podľa výpovede poškodeného, ako aj svedka C. C., malo dôjsť k uplatneniu nadmerného odpočtu DPH z predaja nehnuteľnosti, keďže hodnota spornej nehnuteľnosti v čase prvotného predaja mala byť posudkom stanovená na vyše 1 800 000,- eur, pričom podľa výpovede svedka C. C. bola jej hodnota, podľa znaleckého posudku vyhotoveného v civilnom konaní, 2 100 000 eur, čo netvorí ani polovicu kúpnej ceny, za ktorú ju kúpila spoločnosť B., s.r.o., preto aj tieto skutočnosti, podľa názoru dovolateľky, vo vyššej miere pravdepodobnosti nasvedčujú ďalšiemu pokračovaniu v protiprávnom konaní, ktoré síce nebolo predmetom prejednávanej veci, zdôrazňuje však koordinovanú činnosť s cieľom neoprávneného obohatenia sa, ktorá ma formu takzvaného karuselového podvodu.

Na základe vyššie uvedených dôvodov navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky:

- 1) podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/118/2019 zo 14. decembra 2020, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 12 Trestného poriadku, § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného poriadku, § 322 ods. 1 Trestného poriadku, § 285 písm. b) Trestného poriadku, § 319 Trestného poriadku a § 239 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. a) Trestného zákona, v prospech obvinenej JUDr. O. C..
- 2) podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/118/2019 zo 14. decembra 2020, ako aj rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10T/63/2016 z 21. augusta 2018, zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad.
- 3) podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Košice I prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu ministerky spravodlivosti sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I, ktorý uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi dovolania, ktoré iniciovali a navrhuje dovolaniu vyhovieť.

Obdobne tak sa k dovolaniu ministerky spravodlivosti, prostredníctvom svojho obhajcu, vyjadrila aj obvinená. Dôvodila, že voľba konkrétneho spôsobu zabezpečenia pohľadávky je vecou autonómnej úvahy predávajúceho, pričom ide o jeho právo, nie povinnosť, preto v prípade neuplatnenia konkrétneho spôsobu zabezpečenia vzniknutej pohľadávky, nemožno voči predávajúcemu vyvodzovať akúkoľvek civilnoprávnu a nieto ešte trestnoprávnu zodpovednosť. Doplnila, že spôsob zabezpečenia pohľadávky (právo odstúpiť od kúpnej zmluvy pri nezaplatení dohodnutej kúpnej ceny) zvolila z dôvodu, že osobu

kupujúceho poznala, dôverovala mu aj v tom, že kúpnu cenu uhradí, pričom poznala jeho finančnú disponibilitu, ktorá pozostávala z finančnej hotovosti vo výške 600 000,- eur a lukratívneho súboru nehnuteľností, preto nebolo možné od nej ako predávajúcej, ale ani od kupujúceho spravodlivo žiadať, aby v čase uzatvárania kúpnej zmluvy predpokladali, aké dôsledky na podnikateľské prostredie a obchodnú bilanciu kupujúceho bude mať celosvetová finančná kríza. K námietkam dovolateľky týkajúcim sa neodstúpenia obvinenej od zmluvy ako následku neuhradenia zvyšnej časti kúpnej ceny uviedla, že právo odstúpiť od uzatvorenej kúpnej zmluvy podľa čl. 4.3., bolo dohodnuté pre prípad neuhradenia celej kúpnej ceny, nie jej časti aj keď polehotej. Ďalej poukázala na skutočnosť, že ku dňu splatnosti, t. j. 30. mája 2012 bola zaplatená podstatná časť prvej splátky a to vo výške 630 000,- eur, pričom následne po 2. júli 2012 už objektívne nebolo možné toto právo (odstúpenia od zmluvy) uplatniť, z dôvodu prevodu predmetnej nehnuteľnosti kupujúcim na ďalší subjekt (B., s.r.o.), čo znamená, že po tomto dátume už nebolo možné ani prípadným odstúpením od dotknutej kúpnej zmluvy konvalidovať nedobytnosť spornej pohľadávky. Obvinená taktiež tvrdila, že čiastočná suma, ktorá jej bola vyplatená vo výške 630 000,- eur nebola fiktívna, poukázala pritom na zásady obsiahnuté v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ako aj zásadu prezumpcie neviny uvedenú v § 2 ods. 4 Trestného poriadku, ktoré je potrebné, podľa jej názoru v prejednávanej veci uplatniť, teda v prípadoch, kedy obsah produkovaných dôkazov reálne odôvodňuje viaceré skutkové eventuality. Vo vzťahu k tvrdeniu dovolateľky o naplnení objektívnej stránky trestného činu poškodzovania veriteľa, podľa § 239 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. a) Trestného zákona v prejednávanej veci obvinená namietala, že na naplnenie pojmového znaku „zmarenie uspokojenia svojho veriteľa“ podľa § 239 ods. 1 Trestného zákona, nepostačuje, aby dlžník previedol časť svojho majetku na inú osobu, pokiaľ za prevádzaný majetok nadobudol adekvátnu protihodnotu, pretože v takomto prípade dochádza iba k zmene majetkového substrátu, ktorý je objektívne spôsobilý uspokojiť deklarovanú pohľadávku veriteľa; páchatel' teda musí vedieť a chcieť, prípade aspoň byť uzročený s tým, že jeho majetkovou dispozíciou dochádza k zmareniu uspokojenia veriteľa, a to v čase majetkovej dispozície, nie však neskôr, keď zistí, že mu jeho dlžník neuhradí jeho reálnu a splatnú pohľadávku. Obvinená poukázala na to, že dohodnutá kúpna cena, predstavovala sumu 1 800 000,- eur, z ktorej na pôvodne poškodeného C. C., pripadala len jej pomerná časť vo výške 913 000,- eur, preto nemožno bez ďalšieho považovať akúkoľvek dispozíciu obvinenej s finančnými prostriedkami, ktoré získala ako výťažok z predaja predmetnej nehnuteľnosti za zmarenie uspokojenia pohľadávky veriteľa. Na existenciu úmyslu v jej konaní nemožno podľa názoru obvinenej usudzovať ani na základe skutočností, že predala predmetnú nehnuteľnosť spoločnosti D. R., s.r.o., ktorej konateľom bol jej druh, keďže s kupujúcim bola dohodnutá obvyklá kúpna cena, obvinená sa aktívne zaujímala a mala dostatočný prehľad o finančnej a majetkovej disponibilite kupujúceho v čase uzatvárania dotknutej kúpnej zmluvy, ako to napokon potvrdil aj P. M. vo svojej výpovedi, kedy ozrejmil štruktúru aktív kupujúcej obchodnej spoločnosti, ktorá v dotknutom čase (teda uzatvárania kúpnej zmluvy) disponovala finančnou hotovosťou vo výške 600 000,- eur a rovnako aj bonitným nehnuteľným majetkom. Tieto skutočnosti potom legitimizovali očakávanie obvinenej a vylučovali existenciu úmyslu spáchať stíhaný trestný čin, keďže bola presvedčená, že kupujúci uhradí dohodnutú kúpnu cenu vrátane jej doplatku, z ktorej následne ona uhradí svoj záväzok voči svojim veriteľom. Z vyššie uvedených dôvodov obvinená navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

K dovolaniu ministerky spravodlivosti sa dvoma podaniami vyjadril aj poškodený, ktorý sa s jej dovolaním v podstate stotožnil a navrhol mu vyhovieť. Vo svojich podaniach ďalej namietal postup orgánov činných v trestnom konaní, konajúcich súdov, ako aj nedostatočnú činnosť exekútora JUDr. Štefana Barilika pri vymáhaní jeho pohľadávky. Vyjadril nesúhlas s výrokom súdu, ktorým mu bola znížená pohľadávka na sumu 630 000,- eur, keďže je podľa jeho názoru evidentné, že spoločnosť D. R., s.r.o. bola podvodne zrušená s úmyslom nezaplatiť daňovú povinnosť z karuselového podvodu. Súčasťou jeho podania boli aj jeho vyjadrenia, ktoré postúpil orgánom činným v trestnom konaní. Poškodený ďalej poukazoval na údajné kontakty z justičného prostredia, ktorými mala obvinená disponovať, ako aj na údajnú snahu obvinenej zdiskreditovať svojho bývalého manžela C. C.. Tvrdil, že obvinená už mala byť v minulosti trestne stíhaná v inej trestnej veci, pričom k svojmu podaniu priložil sken uznesenia o vznesení obvinenia O. C.. Ďalej uvádzal viaceré informácie týkajúce sa jeho

súkromného, ako aj pracovného života s tým, že obsah jeho podania tvorili aj novinové články týkajúce sa jeho osoby, ktoré následne komentoval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), s tým, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 57/2007).

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Zločinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. a) Trestného zákona sa dopustí ten kto, čo aj len čiastočne, zmari uspokojenie svojho veriteľa, tým, že zničí, poškodí, urobí neupotrebitelnou, zatají, predá, vymení alebo inak odstráni čo aj len časť svojho majetku a spôsobí tak škodu veľkého rozsahu.

Trestného činu poškodzovania veriteľa sa však dlžník nedopúšťa, ak predajom svojho majetku alebo jeho časti len sťaží alebo oddiali uspokojenie veriteľa, ktorému zostáva možnosť uspokojiť svoju pohľadávku z iného dlžníkovho majetku (primerane publikované rozhodnutia R 41/1990, R 41/1991).

Záver o zavinení páchatel'a musí byť preukázaný výsledkami dokazovania. Z vykonaného dokazovania musí logicky vyplývať zistenie, či v prejednávanvej veci je/nie je prítomné zavinenie v zmysle trestnoprávnom a v akej forme, čo je síce záver právny, ale aj právny záver o subjektívnych znakoch trestného činu sa musí zakladať na skutkových zisteniach súdu vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, rovnako ako záver o objektívnych znakoch trestného činu. Skutočnosti psychického života významné pre právny záver o tom, či tu je/nie je zavinenie a v akej forme, sú predmetom dokazovania práve tak, ako všetky ostatné okolnosti naplňajúce znaky trestného činu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/22/2013, 6Tdo/49/2015, R 60/1972).

Pri zisťovaní okolností, ktoré majú význam pre záver o zavinení, nemožno vopred prikladať osobitný význam žiadnemu dôkaznému prostriedku, ale na zavinenie a jeho formu treba usudzovať zo všetkých konkrétnych okolností, za ktorých bol trestný čin spáchaný a zo všetkých dôkazov významných z tohto hľadiska, vrátane priznania obvineného, pokiaľ existuje. So zreteľom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) zákon neprikladá a priori žiadnemu dôkazu osobitný význam. Nemožno preto len zo skutočnosti, že obvinený skutok poprel, vyvodiť, že zistenie priameho úmyslu neprichádza do úvahy. Tento úmysel, tak ako iné formy zavinenia, možno zistiť aj na podklade iných dôkazov, nielen z priznania obvineného (primerane R 60/1972).

Subjektívna stránka trestného činu predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 3/2011).

Záver o subjektívnej stránke trestného činu možno oprieť aj o skutočnosti, ktoré nastali po spáchaní súdeného činu (primerane R 5/1951).

Na zavinenie v zmysle § 15 Trestného zákona je možné usudzovať i na základe nepriamych dôkazov (primerane R 32/1960).

Je preto potrebné dovolaťke prisvedčiť, že popretie úmyslu poškodiť veriteľa obvinenou samé osebe jeho existenciu spoľahlivo nevyvracia a je potrebné naň nepriamo (keďže ide o subjektívnu, priamo na prvý pohľad nie viditeľnú kategóriu) usudzovať zo všetkých konkrétnych okolností prípadu, konania obvinenej, a to aj na podklade nepriamych dôkazov a skutočností, ktoré nastali po spáchaní stíhaného trestného činu.

Skutočnosti spočívajúce v tom, že obvinená, ako osoba znalá práva, zaplatenie kúpnej ceny spoločnosťou D. R., s.r.o. vo výške 1 800 000,- Eur, z ktorej mala chcieť zaplatiť svoj záväzok voči poškodenému vo výške 912 832,76 Eur, keďže iným majetkom, z ktorého by mohla tento svoj záväzok uspokojiť, nedisponovala, náležite úplne bežnými, bežne používanými prostriedkami, nezabezpečila, a to či už zriadením záložného práva, podmienením návrhu na vklad vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti zaplatením kúpnej ceny a podobne, že dotknutú nehnuteľnosť predala spoločnosti, ktorej konateľom bol otec jej dieťaťa, a ktorý následne spomínanú nehnuteľnosť odpredal, pričom po odpredaji kupujúca spoločnosť, na ktorej viazla pohľadávka obvinenej, z ktorej mala poškodeného uspokojiť, zanikla, že časť kúpnej ceny vo výške 630 000,- Eur bola splácaná po častiach v rôznych výškach v priebehu niekoľkých dní tak, že obvinená vždy v deň vloženia celú vloženú časť splátky vybrala, čo navodzuje dojem, že na zaplatenie uvedenej sumy bola použitá tá istá čiastka maximálne vo výške 250 000,- Eur, navyše obvinená žiadnu časť sumy vo výške 630 000,- Eur, ktorá je mala byť vyplatená ako časť kúpnej ceny nepoužila na úhradu svojej pohľadávky voči poškodenému, svoju pohľadávku voči kupujúcemu (v podstate otcovi svojho dieťaťa) nijakým spôsobom nevymáhala, v rámci exekúcie existenciu svojej pohľadávky neoznámila, nasvedčujú existencii úmyslu na strane obvinenej svojho veriteľa poškodiť.

Aj keď každá z vyššie uvedených skutočností sama osebe by nemusela o tomto úmysle obvinenej svedčiť a spoľahlivo ho preukazovať, vo svojom súhrne s ohľadom na ich početnosť a vzájomnú nadväznosť bez akejkoľvek evidentnej snahy obvinenej veriteľa aspoň čiastočne uspokojiť, spoľahlivo bez rozumných a dôvodných pochybností preukazujú, že obvinená mohla mať úmysel svojho veriteľa poškodiť. Úvahy okresného súdu založené ale na záväznom právnom názore krajského súdu o nepreukázaní úmyslu na strane obvinenej sú nelogické, nezodpovedajúce výsledkom vykonaného dokazovania. Pre svoju neefektívnosť a nereálnosť skutočností, že obvinená v exekučnom konaní požiadala o zníženie jej záväzku a možnosť zaplatenia dlhu v splátkach, záver o existencii úmyslu na strane obvinenej nespochybujú.

Na strane druhej, ako to už bolo vyššie uvedené a ako to plynie z ustanovenia § 239 Trestného zákona a ustálenej súdnej praxe, „len“ sťaženie uspokojenia veriteľa odstránením svojho majetku dlžníkom, pokiaľ veriteľ má možnosť uspokojiť svoju pohľadávku z iného majetku dlžníka, nie je trestným činom pre nenaplnenie jeho objektívnej stránky.

Samotný popis skutku tak, ako ho prokurátor ustálil v obžalobe a ako ho súd prvého stupňa pojal do svojho prvého odsudzujúceho rozsudku, nie je trestným činom pre absenciu skutkových okolností predstavujúcich naplnenie objektívnej stránky žalovaného trestného činu.

Prokurátor, ako aj súd prvého stupňa kládli obvinenej za vinu, zjednodušene povedané, že potom čo predala svoju nehnuteľnosť za sumu 1 800 000,- Eur (pričom iný, použiteľný na vyplatenie svojho dlhu,

majetok nemala), zmarila uspokojenie pohľadávky svojho veriteľa (poškodeného) vo výške 912 832,76 Eur tým, že vyplatenú časť kúpnej ceny vo výške 630 000,- Eur nepoužila na úhradu vyššie uvedeného záväzku voči svojmu veriteľovi (ale na iný nezistený účel). Takto vymedzený skutok však opomína skutočnosť, že obvinená predala svoju nehnuteľnosť za v zásade primeranú cenu (opak nebol zistený a ani tvrdný), čo znamená, že predajom spornej nehnuteľnosti sa „len“ zmenila forma majetku obvinenej (už nevlastnila nehnuteľnosť, ale pohľadávku v sume 1 800 000,- Sk) a odstránením časti jej majetku v hodnote 630 000,- Eur v jej vlastníctve (ako aktívum) zostala pohľadávka znejúca na sumu 1 170 000,- Eur. A aj keď to samozrejme neznamená, že tento majetok - pohľadávka znejúca na sumu 1 170 000,- Eur - aj reálne takúto hodnotu (1 170 000,- Eur) mala, dokazovanie, ktoré by preukázalo iný záver (akú v skutočnosti hodnotu mal majetok obvinenej predstavujúci pohľadávku voči spoločnosti D. R., s.r.o. znejúcu na sumu 1 170 000,- Eur) orgány činné v trestnom konaní nevykonali.

Pri určovaní všeobecnej hodnoty majetku ,vrátane všeobecnej hodnoty pohľadávok je pritom potrebné vychádzať z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Podľa § 2 písm. g) vyššie uvedenej vyhlášky všeobecnou hodnotou majetku sa rozumie výsledná objektivizovaná hodnota majetku, ktorá je znaleckým odhadom najpravdepodobnejšej ceny hodnoteného majetku ku dňu ohodnotenia v danom mieste a čase, ktorú by tento mal dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou i opatrnosťou a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprimeranou pohnútkou; obvykle vrátane dane z pridanej hodnoty.

Objektivizáciou sa rozumie znalecké stanovenie všeobecnej hodnoty majetku zohľadňujúce technický stav, vplyv trhu, ekonomické vplyvy a iné špecifické faktory [§ 2 písm. h) vyhlášky].

Podľa Prílohy č. 9 citovanej vyhlášky sa všeobecná hodnota pohľadávok stanoví ako súčin východiskovej hodnoty pohľadávky a koeficientu vymožitelnosti pohľadávky. Východiskovou hodnotou sa rozumie jej účtovná hodnota. Pri výpočte koeficienta vymožitelnosti pohľadávky sa zohľadní platobná disciplína dlžníka, jeho obchodná aktivita, dátum splatnosti, objem pohľadávky a zabezpečenie plnenia.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Z uvedeného je potom zrejmé, že bolo úlohou orgánov činných v trestnom konaní v procese prípravného konania zabezpečiť kompletnú účtovnú dokumentáciu spoločnosti D. R., s.r.o. (inak nebolo možné posúdiť jej platobnú disciplínu, či jej obchodnú aktivitu), pribrať do konania znalca a znaleckým dokazovaním zistiť skutočnú, reálnu hodnotu pohľadávky obvinenej voči naposledy menovanej spoločnosti a v prípade zistenia, že jej hodnota nedosahuje úroveň 912 832,76 Eur, pojať túto skutočnosť do skutkovej vety obžaloby.

Takéto dokazovanie v žiadnom prípade nie je spôsobilé nahradiť „jednoduché preverenie tejto spoločnosti prostredníctvom internetu a prezretie výkazov ziskov a strát a súvah, z ktorých je zistiteľné, že dotknutá spoločnosť bola počas svojej existencie v mínusových hodnotách, kde záväzky predmetnej spoločnosti ďaleko prevyšovali jej majetok“, ako to navrhol prokurátor v odvolaní proti oslobodzujúcemu rozsudku okresného súdu, pretože jednoduché preverenie prostredníctvom internetu nie je dokazovanie, ktoré by spoľahlivo bez akýchkoľvek rozumných a dôvodných pochybností preukazovalo vinu obvinenej a navyše skutočnosť, že záväzky dotknutej spoločnosti prevyšovali jej majetok (už z toho je zrejmé, že každopádne nejaký majetok mala) s istotou znamená len to, že spomínaná spoločnosť je povinná uspokojovať svojich veriteľov pomerne (teda nie v celom rozsahu ich

pohľadávky), bez ďalšieho to však neznamena, že nie je schopná plniť svoje záväzky vôbec a už vôbec táto skutočnosť spoľahlivo nepreukazuje do akej výšky bola dotknutá spoločnosť schopná spornú pohľadávku obvinenej uhradiť.

Na tomto mieste je potom potrebné ešte uviesť, že neoddeliteľnou súčasťou práva obvineného na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je právo na kontradiktórny trestný proces, pričom princíp rovnosti strán a kontradiktórnosti konania nie je naplnený za situácie, keď súd nahrádza svojou činnosťou aktivitu jednej zo strán konania (primerane rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Karelín proti Rusku, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 374/2020).

Spravodlivé meritórne rozhodnutie súdu, ktoré má komplexné (obojsmerné) dokazovanie orgánov činných v trestnom konaní v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku umožniť, je v prípade dôkaznej núdze rozhodnutie podľa zásady dôkazného bremena, teda pri pochybnostiach v prospech obžalovaného, čo znamená v neprospech obžaloby. Spravodlivé je, aby každý, kto spáchal trestný čin, bol za jeho spáchanie odsúdený a primerane potrestaný, ale len vtedy, resp. v tom rozsahu, v ktorom mu je vina dokázaná v konaní pred súdom. V tomto konaní rozhoduje súd ako nestranný orgán a zodpovednosť za dokázanie skutku, ktorý sa obžalovanému kladie za vinu, nesie prokurátor (ako žalujúca strana). Ak má prokurátor niesť zodpovednosť za dokázanie viny obžalovaného v konaní pred súdom a ak má súd v tomto konaní vystupovať ako nestranný orgán, nemožno požadovať, aby súd vo vzťahu k prípravnému konaniu plnil úlohu „prieskumného vyšetrovateľa“ (ktorá v zásade patrí prokurátorovi). Primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 118/2014.

Nie je úlohou súdu na hlavnom pojednávaní napomáhať dokazovaniu tvoriacemu podklad pre uznanie viny, a to vo vzťahu k pochybnostiam o ktoromkoľvek kvalifikačnom momente, vrátane okolností podmieňujúcich použitie vyššej trestnej sadzby (rozsahu činu a iné) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 51/2016.

Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ orgány činné v trestnom konaní nedostatočne objasnia stíhanú trestnú činnosť vo fáze prípravného konania a prokurátor napriek tomu podá obžalobu, nie je úlohou súdu nahradiť činnosť prokurátora, vykonať dokazovanie a chyby prípravného konania odstrániť, pretože by tým došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania ako neoddeliteľnej súčasti práva obvineného na spravodlivý proces.

Je pravdou, že ťažisko dokazovania spočíva na konaní pred súdom, primárne ale toto dokazovanie nevykonáva súd, ale strany v konaní a pokiaľ prokurátor v konaní pred súdom dôkazné bremeno neunesie, súd obžalovaného spod obžaloby prokurátora oslobodí.

Súdy nižšieho stupňa preto postupovali správne, pokiaľ obvinenú spod obžaloby prokurátora oslobodili, pretože žalovaný skutok nie je trestným činom, aj keď z nie celkom príliehavých dôvodov (pre neexistenciu úmyslu), ale z dôvodu, že vykonaným dokazovaním nebola bez akýchkoľvek dôvodných a rozumných pochybností preukázaná objektívna stránka žalovaného trestného činu, teda okolnosť, že po odstránení časti majetku vo výške 630 000,- Eur už obvinenej nezostal žiaden ďalší majetok, z ktorého by bolo možné uspokojiť pohľadávku poškodeného voči nej vo výške 912 832,76 Eur, pretože jej pohľadávka voči spoločnosti D. R., s.r.o. mala nižšiu hodnotu ako jej záväzok voči poškodenému.

Aj keď na argumenty o nedostatku preukázania naplnenia objektívnej stránky žalovaného trestného činu obvinenou bolo potrebné ako na dôvod nevyhovenia podanému dovolaniu poukázať, vzhľadom na to, že ministerka spravodlivosti ich do svojho dovolania nepojala, hoci je najvyšší súd dovolacími dôvodmi uvedenými v dovolaní viazaný (§ 385 ods. 1 Trestného poriadku), nemohli zároveň slúžiť ako dôvod vyhovieť dovolaniu.

Vzhľadom na to, že dovolateľka skutočnosťami, ktoré uviedla vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnila dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na

neverejnom zasadnutí dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.